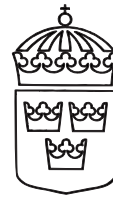

Regeringens proposition

2010/11:23

Ändring av insättningsgarantins täckningsbelopp

Prop.
2010/11:23

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 21 oktober 2010

Fredrik Reinfeldt

Peter Norman
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det belopp som får betalas ut enligt den svenska insättningsgarantin ändras. Ändringarna görs för att genomföra artikel 1.3a) och c) i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/14/EG av den 11 mars 2009 om ändring av direktiv 94/19/EG om system för garanti av insättningar, vad gäller täckningsnivån och utbetalningsfristen. Förslaget innebär att det högsta belopp som kan betalas ut till en insättare höjs till 100 000 euro. Dessutom införs en bestämmelse som innebär att det högsta ersättningsbeloppet i euro ska omräknas till svenska kronor enligt den valutakurs som gällde dagen för ersättningsrättens inträde. Som en följd av förändringen ändras även förutsättningarna för att ett utländskt kreditinstitut hemmahörande utanför EES ska få tillstånd att öppna en filial i Sverige så att dessa överensstämmer med kraven i direktivet. Förutsättningarna för att få tillstånd att tillhandahålla sidotjänster eller driva sidoverksamhet för företag hemmahörande utanför EES som har tillstånd att driva värdepappersrörelse från filial i Sverige ändras på motsvarande sätt.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 31 december 2010 respektive den 1 januari 2011.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	4
2	Lagtext.....	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	6
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.....	7
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.	8
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.....	9
3	Ärendet och dess beredning.....	11
4	Ändringar i lagen om insättningsgaranti.....	12
4.1	Täckningsnivån.....	12
5	Ändringar i lagen om bank- och finansieringsrörelse.....	16
6	Ändringar i lagen om värdepappersmarknaden.....	17
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	18
8	Ekonomiska konsekvenser.....	19
8.1	Finansiella konsekvenser för insättare och institut.....	19
8.2	Statsfinansiella konsekvenser.....	19
9	Författningskommentar.....	21
9.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.....	21
9.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	21
9.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.....	22
9.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.	22
9.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.....	22
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/14/EG av den 11 mars 2009 om ändring av direktiv 94/19/EG om system för garanti av insättningar, vad gäller täckningsnivån och utbetalningsfristen.....	24
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	30
Bilaga 3	Remissinstanser som haft möjlighet att yttra sig över promemorian Ändring av insättningsgarantins täckningsbelopp.....	31

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 oktober 2010	32
Rättsdatablad.....	33

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,
2. lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
3. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
4. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.,
5. lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Häri genom föreskrivs¹ att 4 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Om en insättning omfattas av garantin, har insättaren rätt till ersättning motsvarande dels insättningens belopp, dels upplupen ränta till den dag då ersättningsrätt inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst 500 000 kronor eller, om det är högre, det belopp i kronor som motsvarar 50 000 euro då ersättningsrätten inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst det belopp i kronor som vid tidpunkten för ersättningsrättens inträde motsvarar 100 000 euro.

Beloppet i euro ska räknas om till svenska kronor enligt den valutakurs som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

Denna lag träder i kraft den 31 december 2010. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för fall då rätten till ersättning har inträtt före ikraftträdandet.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/14/EG av den 11 mars 2009 om ändring av direktiv 94/19/EG om system för garanti av insättningar, vad gäller täckningsnivån och utbetalningsfristen (EUT L 68, 13.3.2009, s. 3, Celex 32009L0014).

² Senaste lydelse 2009:698.

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §

Ett annat utländskt kreditinstitut än ett sådant som avses i 1 § får ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse från filial i Sverige. Tillstånd *skall* ges om

1. institutet står under betryggande tillsyn av en behörig myndighet i hemlandet och den myndigheten har medgett att företaget etablerar sig i Sverige,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med 3 kap. 2–7 §§, och

3. insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som

a) omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti och

b) har en *högsta* ersättningsnivå som *inte understiger ett belopp motsvarande 20 000 euro innan det i förekommande fall har gjorts avdrag för en självrisk med högst 10 procent av en enskild insättares garanterade insättning.*

Ett annat utländskt kreditinstitut än ett sådant som avses i 1 § får ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse från filial i Sverige. Tillstånd *ska* ges om

1. institutet står under betryggande tillsyn av en behörig myndighet i hemlandet och den myndigheten har medgett att företaget etablerar sig i Sverige,

2. det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med 3 kap. 2–7 §§, och

3. insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som

a) omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti och

b) har en ersättningsnivå som *åtminstone motsvarar 100 000 euro.*

Denna lag träder i kraft den 31 december 2010.

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

6 §

Ett företag med tillstånd enligt 4 § får efter tillstånd av Finansinspektionen tillhandahålla sidotjänster enligt 2 kap. 2 § eller driva sidos verksamhet enligt 2 kap. 3 §. Tillstånd får bara ges om företaget får tillhandahålla motsvarande tjänster eller driva motsvarande verksamhet i sitt hemland.

Tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 får bara ges om insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som

1. omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti, och

2. har en *högsta* ersättningsnivå som *inte understiger ett belopp motsvarande 20 000 euro innan det i förekommande fall har gjorts avdrag för en självrisk med högst 10 procent av en enskild insättares garanterade insättning.*

Tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 får bara ges om insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som

1. omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti, och

2. har en ersättningsnivå som *åtminstone motsvarar 100 000 euro.*

Denna lag träder i kraft den 31 december 2010.

Härigenom föreskrivs att 12 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2010:846

Föreslagen lydelse

12 §

Den verkställande direktörens förvaltning och filialens räkenskaper ska granskas av minst en auktoriserad revisor eller godkänd revisor som har avlagt revisors-examen, om verksamheten i Sverige uppfyller mer än ett av de villkor som anges i 2 § andra stycket revisionslagen (1999:1079).

Den verkställande direktörens förvaltning och filialens räkenskaper ska granskas av minst en auktoriserad revisor eller godkänd revisor, om verksamheten i Sverige uppfyller mer än ett av de villkor som anges i 2 § andra stycket revisionslagen (1999:1079).

Förvaltningen och räkenskaperna ska, även om villkoren i första stycket inte är uppfyllda, granskas av minst en revisor, om verksamheten omfattas av

- lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige,
- lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,
- lagen (2004:46) om investeringsfonder,
- lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
- lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
- lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, eller
- lagen (2010:751) om betaltjänster.

I fall som avses i andra stycket ska revisorn ha den kompetens som enligt lag gäller för revisorn i ett svenskt företag av motsvarande slag som driver angiven verksamhet.

Till revisor får även utses ett registrerat revisionsbolag. Dessutom får en eller flera revisorssuppleanter utses.

Verkställande direktören ska se till att en revisor utses och att denne inom tre månader efter räkenskapsårets slut för granskning får redovisningshandlingarna i original eller bestyrkt kopia.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Prop. 2010/11:23

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §¹

Denna lag gäller för fysiska och juridiska personer som driver

1. bank- eller finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,
2. livförsäkringsrörelse,
3. verksamhet av det slag som beskrivs i 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,
4. verksamhet som kräver anmälan till eller ansökan hos Finansinspektionen enligt lagen (1996:1006) om anmälningsplikt avseende viss finansiell verksamhet eller lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet,
5. försäkringsförmedling enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling, ifråga om sådan verksamhet rörande livförsäkring, bedriven av andra än anknutna försäkringsförmedlare,
6. verksamhet för utgivning av elektroniska pengar enligt lagen (2002:149) om utgivning av elektroniska pengar,
7. fondverksamhet enligt lagen (2004:46) om investeringsfonder,
8. verksamhet som fastighetsmäklare med fullständig registrering enligt fastighetsmäklarlagen (1995:400),
9. verksamhet för kasinospel enligt kasinolagen (1999:355),
10. verksamhet som godkänd eller auktoriserad revisor eller registrerat revisionsbolag,
11. yrkesmässig verksamhet som avser bokföringstjänster eller revisionstjänster men som inte omfattas av 10,
12. yrkesmässig verksamhet som består i att lämna råd i avsikt att påverka storleken på en skatt eller avgift (skatterådgivare),
13. yrkesmässig verksamhet som advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § första stycket,
14. yrkesmässig verksamhet som annan oberoende jurist än som avses i 13, till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § första stycket,
15. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 10–14 §§,
15. yrkesmässig verksamhet till den del verksamheten avser tjänster som anges i 3 § andra stycket och verksamhetsutövaren inte är en sådan person som avses i 10–14,

¹ Senaste lydelse 2010:764.

16. yrkesmässig handel med varor, till den del verksamheten avser försäljning mot kontant betalning som uppgår till minst ett belopp som motsvarar 15 000 euro, Prop. 2010/11:23

17. verksamhet med att som betalningsinstitut tillhandahålla betaltjänster enligt lagen (2010:751) om betaltjänster, eller

18. verksamhet med att tillhandahålla betaltjänster enligt lagen om betaltjänster utan att vara betalningsinstitut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2011.

I denna proposition behandlas vissa bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/14/EG av den 11 mars 2009 om ändring av direktiv 94/19/EG om system för garanti av insättningar, vad gäller täckningsnivån och utbetalningsfristen, se *bilaga 1*. Bestämmelserna som behandlas ska vara införlivade senast den 31 december 2010.

En promemoria med titeln ”Ändring av insättningsgarantins täckningsbelopp” har remissbehandlats. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. En förteckning över de remissinstanser som haft möjlighet att yttra sig finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga i Finansdepartementet (dnr Fi2010/4531).

Vissa ändringar i andra lagar

Det har under remissbehandlingen av promemorian framkommit att det även krävs en ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden som motsvarar den ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse som regeringen föreslagit i avsnitt 5. Förslaget behandlas i avsnitt 6 och i författningskommentaren.

I lagstiftningsärenden under förra riksmötet föreslogs ändringar i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. samt i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (se prop. 2009/10:204 och 2009/10:220). I propositionen föreslås nu vissa mindre ändringar i dessa lagar. Ändringarna har inte remissbehandlats då de är av rättelsekaraktär.

Lagrådet

De föreslagna lagändringarna är författningstekniskt och även i övrigt av sådan beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 94/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar (insättningsgarantidirektivet) ska insättningar som regel omfattas av nationella garantisystem. Med insättningar avses tillgodohavande i form av inlåning. Enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti skyddar den svenska insättningsgarantin insättningar hos banker, kreditmarknadsföretag och de värdepappersföretag som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot kunders medel på konto.

Insättningsgarantidirektivet har ändrats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/14/EG av den 11 mars 2009 om ändring av direktiv 94/19/EG om system för garanti av insättningar, vad gäller täckningsnivån och utbetalningsfristen (ändringsdirektivet). Vissa av bestämmelserna i ändringsdirektivet ska vara införlivade i medlemsstaterna senast den 31 december 2010, bl.a. bestämmelsen om ändring av täckningsnivån för insättningsgarantin. I det följande behandlas denna bestämmelse.

4.1 Täckningsnivån

Regeringens förslag: Täckningsnivån för insättningsgarantin ska uppgå till det belopp i kronor som vid tidpunkten för ersättningsrättens inträde motsvarar 100 000 euro. Beloppet i euro ska räknas om till svenska kronor enligt den valutakurs som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker eller har ingen erinran mot förslaget. *Riksgäldskontoret* delar bedömningen att täckningsnivån bör bestämmas i euro. Riksgäldskontoret välkomnar tillägget om den växelkurs som ska användas för att omräkna beloppet till kronor och påpekar att Stockholmsbörsens mittkurs fastställs vardagar. För det fall ersättningsrätten inte inträder en vardag föreslår Riksgäldskontoret att beloppet ska räknas om enligt den valutakurs som gällde vardag närmast före den dag då ersättningsrätten trädde in. För det fall en notering av mittkursen saknas föreslås att garantimyndigheten får använda en annan på marknaden vedertagen växelkursnotering. *Finansbolagen Förening* anser att den nuvarande konstruktionen med täckningsbeloppet i både svenska kronor och euro bör bibehållas eftersom medlemsstater utanför euroområdet enligt ingressats 4 i ändringsdirektivet har möjlighet att avrunda de konverterade beloppen, om det motsvarande skyddet för insättarna inte påverkas negativt. Enligt föreningens mening innebär den nuvarande konstruktionen i praktiken en sådan avrundning med minimiskydd fastställt i euro. *Sparbankernas Riksförbund* tillstyrker höjning men anser att det av konsumentskäl är önskvärt med en fastslagen nivå på 1 000 000 kronor. *Riksbanken* avstyrker förslaget och anser att insättningsgarantins täckningsbelopp bör vara fastställt i kronor. Direktivets utformning är olycklig eftersom det

begränsar möjligheterna för länder utanför euroområdet att formulera ett tydligt och säkert konsumentskydd för sina insättare. Direktivet ger Sverige möjlighet att fastställa ett ersättningsbelopp i svenska kronor, men beloppet måste justeras över tiden för att leva upp till direktivets krav på att ersättningsbeloppet ska motsvara 100 000 euro. Riksbanken anser att regelbundna justeringar i ersättningsnivån vid vissa givna och på förhand kommunicerade tidpunkter är mer tilltalande än att uttrycka ersättningsbeloppet direkt i euro. *Finansinspektionen* kan se för- och nackdelar med båda valutorna, men anser att övervägande skäl talar för att ersättningsbeloppet bör anges i kronor.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 1.3a) i ändringsdirektivet ska medlemsstaterna senast den 30 juni 2009 se till att täckningen för varje insättares sammanlagda insättningar i ett institut uppgår till minst 50 000 euro. Skälet för höjningen var att den då pågående finansiella turbulensen visade att den tidigare gällande täckningsnivån var otillräcklig. Senast den 31 december 2010 ska dock medlemsstaterna se till att täckningen för varje insättares sammanlagda insättningar uppgår till 100 000 euro, om kommissionen inte dessförinnan finner att en sådan höjning skulle vara olämplig.

Medlemsstaterna utanför euroområdet, som omräknar beloppet i euro till sina nationella valutor, ska vidare säkerställa att de belopp i nationella valutor som faktiskt utbetalas till insättare motsvarar 100 000 euro.

Enligt 4 § lagen om insättningsgaranti uppgår täckningsbeloppet för den svenska insättningsgarantin till högst 500 000 kronor eller, om det är högre, det belopp i kronor som motsvarar 50 000 euro vid tidpunkten för ersättningsrättens inträde. Den täckningsnivå som föreskrivs i lagen om insättningsgaranti når således inte upp till den nivå som föreskrivs i direktivet. Bestämmelsen måste därför ändras så att ändringsdirektivets krav på harmonisering till ett belopp om 100 000 euro kan uppnås. Nuvarande täckningsnivå innebär en miniminivå för vad de nationella insättningsgarantisystemen ska täcka och medlemsstaterna har möjlighet att införa generösare regler. Harmoniseringen innebär emellertid att täckningsnivån för insättningsgarantin fastställs till 100 000 euro.

I den nuvarande bestämmelsen anges täckningsbeloppet i både svenska kronor och i euro. Denna konstruktion ansågs lämplig bl.a. av den anledningen att insättarna ska veta vilket belopp i svenska kronor som åtminstone omfattas av insättningsgarantin. Ett annat skäl som talade för denna lösning var att begränsa valutarisken för insättarna. Konstruktionen medför att ersättningsbeloppet kan variera mellan 500 000 kronor och det eventuella högre belopp i kronor som motsvarar 50 000 euro. Ändringsdirektivets krav på harmonisering ger emellertid inte utrymme för att behålla den nuvarande konstruktionen. De alternativ som står till buds är därför att ange täckningsbeloppet enbart i svenska kronor eller enbart i euro. *Finansbolagens Föreningen* menar att den nuvarande konstruktionen kan behållas. Regeringen delar inte föreningens uppfattning eftersom ändringsdirektivet inte medger att täckningsnivån får fastställas till vare sig ett lägsta eller ett högsta belopp.

Regeringen håller med *Riksbanken* om att direktivets utformning är olycklig eftersom det begränsar möjligheterna för länder utanför euroområdet att formulera ett tydligt och säkert konsumentskydd för sina insättare. Med anledning av att täckningsbeloppet fördubblas och höjs till

100 000 euro så förstärks emellertid konsumentskyddet för insättarnas medel. De konsumenter med insättningar runt 100 000 euro, och som därmed berörs av eventuella valutavängningar, får i sammanhanget anses vara mycket få. Mot bakgrund härav anser regeringen att den nu föreslagna konstruktionen i tillämpligt stor utsträckning tillvaratar konsumenternas intressen. Det kan även noteras att Konsumentverket tillstyrker förslaget i sin helhet. I detta sammanhang bör det också framhållas att Europeiska kommissionen i juli 2010 lagt fram ett förslag till ett omarbetat insättningsgarantidirektiv. Förslaget förhandlas för närvarande på EU-nivå. Med stor sannolikhet finns det därför skäl att återkomma i denna fråga när de ändringar av insättningsgarantidirektivet som förhandlas ska införlivas med svensk rätt.

Den svenska kronans värde gentemot euron har varierat kraftigt under vissa perioder och man kan räkna med att kronans värde även i fortsättningen kommer att variera över tid. För att säkerställa att det belopp som ska betalas ut i kronor vid ett eventuellt ersättningsfall faktiskt motsvarar 100 000 euro framstår det som lämpligare att ange täckningsnivån för insättningsgarantin i euro. För att möjliggöra att kravet på harmonisering uppfylls föreslås därför att täckningsnivån för insättningsgarantin ska uppgå till det belopp i kronor som vid tidpunkten för ersättningsrättens inträde motsvarar 100 000 euro.

Redan i den nuvarande bestämmelsen anges täckningsbeloppet i euro. Det framgår emellertid inte vilken valutakurs som ska användas för att omräkna beloppet till svenska kronor. Det framgår varken av insättningsgarantidirektivet eller lagen om insättningsgaranti hur en konvertering av valutan ska gå till eller vid vilket tillfälle som en fastställelse av kursen ska ske. I 8 § tredje stycket lagen (1999:158) om investerarskydd anges att finansiella instrument eller medel som är angivna i ett annat lands valuta ska räknas om till svenska kronor enligt den senaste köpkurs som gällde dagen för beslutet. Denna konstruktion har visat sig fungera tillfredsställande. För att förtydliga bestämmelsen och undvika den rådande osäkerheten bör en liknande bestämmelse införas i lagen om insättningsgaranti. Finansiella instrument noteras på en viss börs eller marknad där *en* ”senaste köpkurs” fastställs för varje finansiellt instrumentet och dag. Banker har emellertid möjlighet att i viss mån själva bestämma köp- respektive säljkurs på en valuta, vilket får till följd att kursen på en specifik valuta kan variera mellan de olika bankerna. Att använda sig av samma konstruktion för konvertering av valuta som för finansiella instrument är därmed inte särskilt lämpligt. För såväl garantimyndigheten som enskilda insättare är det viktigt att veta vilken av alla möjliga valutakurser som ska tillämpas. Regeringen anser att en rimlig lösning för omräkning av valutan bör vara att använda den s.k. mittkurs som dagligen fastställs av NASDAQ OMX Stockholm (Stockholmsbörsen) och som publiceras på Riksbankens hemsida. Med en sådan konstruktion blir det därmed tydligt för såväl garantimyndigheten som insättarna vilken valutakurs som ska användas för att beräkna den exakta täckningsnivån. *Riksgäldskontoret* har påpekat att mittkursen fastställs på vardagar. För det fall ersättningsrätten inte inträder en vardag föreslår Riksgäldskontoret att beloppet ska räknas om enligt den valutakurs som gällde vardag närmast före den dag då ersättningsrätten trädde in. För det fall en notering av mittkursen saknas föreslår Riksgäldskontoret att

garantimyndigheten får använda en annan på marknaden vedertagen växelkursnotering. Regeringen anser att om det av någon anledning skulle saknas en mittkurs, t.ex. på grund av tekniska problem, bör lämpligen den mittkurs som senast har fastställts användas. Prop. 2010/11:23

Regeringens förslag: För att ett utländskt kreditinstitut hemma-
hörande utanför EES ska få tillstånd att öppna filial i Sverige krävs att
insättningar i filialen är skyddade till en nivå som motsvarar minst
100 000 euro per insättare.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller lämnar det utan erinran.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 4 kap. 4 § lagen (2004:297)
om bank- och finansieringsrörelse får ett utländskt kreditinstitut som hör
hemma i ett land utanför EES ges tillstånd att driva bankrörelse eller
finansieringsrörelsen från filial i Sverige. Tillstånd ska ges om
1) institutet står under betryggande tillsyn av en behörig myndighet i
hemlandet och den myndigheten har medgett att företaget etablerar sig i
Sverige, 2) det finns skäl att anta att den planerade verksamheten
kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med 3 kap. 2–7 §§, och
3) insättningarna hos filialen omfattas av garantin enligt lagen om
insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som a) omfattar
insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti och b) har en
högsta ersättningsnivå som inte understiger ett belopp motsvarande
20 000 euro innan det i förekommande fall har gjorts avdrag för en
självrisk med högst 10 procent av en enskild insättares garanterade
insättning.

En ändring av den svenska garantin i lagen om insättningsgaranti
innebär att förutsättningarna för att ett utländskt kreditinstitut hemma-
hörande utanför EES ska få tillstånd att etablera en filial i Sverige måste
ändras på motsvarande sätt så att dessa överensstämmer med kraven i
ändringsdirektivet.

Ändringen innebär bl.a. att kravet på ersättningsnivån för insättningar
som omfattas av en utländsk garanti höjs till ett belopp som åtminstone
motsvarar 100 000 euro.

Enligt artikel 1.3 c) i ändringsdirektivet ska artikel 7.4 i insättnings-
garantidirektivet utgå. Den upphävda bestämmelsen ger medlemsstaterna
möjlighet att ta ut en självrisk av insättarna i händelse av ett ersättnings-
fall. Sverige har inte utnyttjat denna möjlighet och någon ändring
behöver därför inte vidtas i lagen om insättningsgaranti. Det kan dock
finnas utländska kreditinstitut som bedriver bank- eller finansierings-
rörelse från filial i Sverige och som tidigare enligt sitt hemlands regler
har haft möjlighet att ta ut en sådan självrisk av insättarna. Bestämmelsen
i punkten 3 b måste därför ändras på så sätt att möjligheten att ta ut en
självrisk tas bort.

Regeringens förslag: För att ett företag hemmahörande utanför EES och som har tillstånd att driva värdepappersrörelse från filial i Sverige ska få tillstånd att tillhandahålla sidotjänster eller driva sidoverksamhet krävs att insättningar i filialen är skyddade till en nivå som motsvarar minst 100 000 euro per insättare.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 4 kap. 6 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden får ett företag som hör hemma utanför EES och som har tillstånd att driva värdepappersrörelse från filial i Sverige ges tillstånd att tillhandahålla sidotjänster enligt 2 kap. 2 § eller driva sidoverksamhet enligt 2 kap. 3 §. Tillstånd får bara ges om företaget får tillhandahålla motsvarande tjänster eller driva motsvarande verksamhet i sitt hemland. Tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket 2 och 8 får bara ges om insättningar hos filialen omfattas av garanti enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller av en utländsk garanti som 1) omfattar insättningar som anges i 2 § lagen om insättningsgaranti, och 2) har en högsta ersättningsnivå som inte understiger ett belopp motsvarande 20 000 euro innan det i förekommande fall har gjorts avdrag för en självrisk med högst 10 procent av en enskild insättares garanterade insättning.

Regleringen motsvarar alltså den som beskrivits i avsnitt 5 och de justeringar som där föreslagits bör även göras i lagen om värdepappersmarknaden.

Regeringens förslag: Ändringarna i lagen om insättningsgaranti, lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden ska träda i kraft den 31 december 2010. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för fall då rätten till ersättning har inträtt före ikraftträdandet.

Ändringarna i lagen om utländska filialer m.m. och lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska träda i kraft den 1 januari 2011.

Promemorians förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna har inte haft några synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt ändringsdirektivet ska de bestämmelser som införlivar direktivet i nu aktuella delar träda i kraft senast den 31 december 2010. De ändringar som föreslås i lagen om insättningsgaranti, lagen om bank- och finansieringsrörelse och lagen om värdepappersmarknaden bör därför träda i kraft vid denna tidpunkt. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla för fall då rätten till ersättning har inträtt före ikraftträdandet.

Övriga lagändringar bör träda i kraft den 1 januari 2011.

8.1 Finansiella konsekvenser för insättare och institut

Den nu föreslagna höjningen kommer att innebära ett avsevärt utökat skydd för insättare eftersom skyddsbeloppet fördubblas.

De företag som berörs är de som enligt Finansinspektionens institutregister har tillstånd att ta emot kunders medel på konto och de facto gör så. Dessa institut är därmed anslutna till insättningsgarantin, vilken omfattar alla typer av konton, oavsett om sparandet är bundet eller fritt att ta ut.

Ändringen kommer att innebära ökade kostnader för berörda institut. Eventuella ersättningsfall ska nämligen finansieras genom särskilda medel som har avsatts för detta ändamål i en särskild fond (insättningsgarantifonden). Fonden byggs upp genom årliga avgifter från instituten. Institutens sammanlagda avgifter ska uppgå till ett belopp som motsvarar 0,1 procent av de garanterade insättningarna. De avgifter som instituten kommer att betala beror på det skyddade beloppet och även på växelkursen. En ändring av det garanterade beloppet påverkar alltså även storleken på de avgifter som instituten ska betala in.

Svenska Bankföreningen påpekar att det i förarbetena till lagen om insättningsgaranti (prop. 1995/96:60) föreslås att avgiftsuttagen ska pågå till dess fondens behållning uppgår till 2,5 procent av det garanterade insättningsbeloppet. Europeiska kommissionen arbetar för närvarande med ett nytt insättningsgarantidirektiv där det föreslås att det införs en målnivå om 1,5 procent av de ersättningsberättigade insättningarna som omfattas av ett insättningsgarantisystem. Med hänsyn till att storleken av den svenska fondens behållning väl bör täcka den nya nivån anser Bankföreningen att avgiften från berörda institut inte bör tas ut i avvaktan på den nya EU-regleringen.

Europeiska kommissionen har i juli 2010 lagt fram ett förslag till ett omarbetat insättningsgarantidirektiv. Ansatsen i förslaget är att insättningsgarantifondernas finansiering och användning ska harmoniseras inom EU. Förslaget förhandlas för närvarande på EU-nivå. Regeringen vill därmed framhålla att inom ramen för detta lagstiftningsärende begränsas ändringarna till insättningsgarantins täckningsnivå.

8.2 Statsfinansiella konsekvenser

De statsfinansiella konsekvenserna är svåra att i förväg bestämma då de är beroende av antalet ersättningsfall och även växelkursutvecklingen. Principiellt kan dock nämnas att höjningen kommer att öka statens garantiåtagande. En försvagning av svenska kronan ökar det statliga garantiåtagandet mätt i svenska kronor och tvärtom, en förstärkning av kronan minskar omfattningen av det statliga garantiåtagandet mätt i kronor. Samtidigt ökar avgiftsinkomsterna eftersom avgiften utgör 0,1 procent av de garanterade insättningarna. Ökningen bedöms dock i sammanhanget som liten, cirka 8 procent. Det är en relativt låg andel av

sparare som har insättningar i intervallet 50 000 euro (eller 500 000 kronor) och 100 000 euro. Insättningsgarantifondens behållningar ökar och det finansiella sparandet i offentlig sektor (staten) blir högre. Statens budgetsaldo och statsskulden brutto påverkas i nuläget inte eftersom avgifterna förs till insättningsgarantifonden. Den konsoliderade statsskulden minskar eftersom avgifterna placeras i statspapper och myndigheternas innehav av statspapper räknas bort vid konsolideringen. Statsskulden enligt Maastrichtdefinitionen minskar av samma skäl. I budgetpropositionen för år 2011 antas beräkningstekniskt att en sammanslagning av stabilitetsfonden och insättningsgarantifonden sker under år 2011. En följd av att avgifterna ökar blir då att budgetsaldot förbättras något. Detta redovisas via posten Riksgäldskontorets nettoutlåning som minskar. Det pågående arbetet inom EU kan innebära att en sammanslagning inte blir möjlig.

Den föreslagna lagändringen förväntas inte påverka resursbehovet för Riksgäldskontoret eller Finansinspektionen.

9.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

4 §

Förslaget har behandlats i avsnitt 4.

Ändringen i *andra stycket* innebär att ersättningsbeloppet höjs till det belopp i kronor som vid ersättningsrättens inträde motsvarar 100 000 euro.

Av *tredje stycket*, som är nytt, framgår att beloppet i euro ska räknas om till svenska kronor enligt den valutakurs som gällde dagen för ersättningsrättens inträde. Den valutakurs som lämpligen bör användas vid omräkningen från euro till kronor är den s.k. mittkursen. Mittkursen fastställs dagligen av Stockholmsbörsen och publiceras på Riksbankens hemsida. Kl. 09:30 varje dag beräknar de svenska bankerna en s.k. fixkurs enligt formeln (köp+sälj). Stockholmsbörsen fastställer därefter en gemensamma mittkurs genom att beräkna medelvärdet av bankernas fixkurser. Riksbankens publicering av noteringarna sker dagligen kl. 12:15. Om det av någon anledning skulle saknas en mittkurs, t.ex. på grund av tekniska problem, bör lämpligen den mittkurs som senast har fastställts användas.

9.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

4 kap. 4 §

Förslaget har behandlats i avsnitt 5.

En ändring av den svenska garantin i lagen om insättningsgaranti innebär att förutsättningarna för att ett utländskt kreditinstitut hemmahörande utanför EES ska få tillstånd att etablera en filial i Sverige ändras på motsvarande sätt så att dessa överensstämmer med kraven i ändringsdirektivet.

Ändringen av den svenska garantin innebär därmed att förutsättningarna för etablering som anges i *punkten 3 b* måste ändras så att ersättningsnivån för insättningar som omfattas av en utländsk garanti höjs till ett belopp som åtminstone motsvarar 100 000 euro.

Enligt artikel 1.3c) i ändringsdirektivet ska artikel 7.4 i insättningsgarantidirektivet utgå. Den upphävda bestämmelsen ger medlemsstaterna möjlighet att ta ut en självrisk av insättarna i händelse av ett ersättningsfall. Sverige har inte utnyttjat denna möjlighet och någon ändring behöver därför inte vidtas i lagen om insättningsgaranti. Det kan dock finnas utländska kreditinstitut som bedriver bank- eller finansieringsrörelse från filial i Sverige och som tidigare enligt sitt hemlands regler

har haft möjlighet att ta ut en sådan självrisk av insättarna. Bestämmelsen i punkten 3 b måste därför ändras på så sätt att möjligheten att ta ut en självrisk tas bort. Prop. 2010/11:23

9.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

4 kap. 6 §

Förslaget har behandlats i avsnitt 6.

En ändring av den svenska garantin i lagen om insättningsgaranti innebär att förutsättningarna för att ett företag hemmahörande utanför EES, och som har tillstånd att driva värdepappersrörelse från filial i Sverige, ska få tillstånd att tillhandahålla sidotjänster eller driva sidoverksamhet måste ändras på motsvarande sätt så att dessa överensstämmer med kraven i ändringsdirektivet.

Ändringen av den svenska garantin innebär därmed att förutsättningarna för tillstånd som anges i *punkten 2* måste ändras så att ersättningsnivån för insättningar som omfattas av en utländsk garanti höjs till ett belopp som åtminstone motsvarar 100 000 euro.

Enligt artikel 1.3c) i ändringsdirektivet ska artikel 7.4 i insättningsgarantidirektivet utgå. Den upphävda bestämmelsen ger medlemsstaterna möjlighet att ta ut en självrisk av insättarna i händelse av ett ersättningsfall. Sverige har inte utnyttjat denna möjlighet och någon ändring behöver därför inte vidtas i lagen om insättningsgaranti. Det kan dock finnas utländska företag som bedriver värdepappersrörelse från filial i Sverige och som tidigare enligt sitt hemlands regler har haft möjlighet att ta ut en sådan självrisk av insättarna. Bestämmelsen i punkten 2 måste därför ändras på så sätt att möjligheten att ta ut en självrisk tas bort.

9.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

12 §

Ändringen i *första stycket* är en ren korrigerings och innebär att orden "som har avlagt revisorsexamen" utgår.

9.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (2009:62) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

1 kap. 2 §

Prop. 2010/11:23

En ändring av redaktionell art görs såvitt avser hänvisningen i *punkten 15* till de föregående punkterna i paragrafen.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/14/EG
av den 11 mars 2009 om ändring av direktiv
94/19/EG om system för garanti av insättningar, vad
gäller täckningsnivån och utbetalningsfristen

Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om
insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs¹ att 4 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Om en insättning omfattas av garantin, har insättaren rätt till ersättning motsvarande dels insättningens belopp, dels upplupen ränta till den dag då ersättningsrätt inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst 500 000 kronor eller, om det är högre, det belopp i kronor som motsvarar 50 000 euro då ersättningsrätten inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst det belopp i kronor som vid tidpunkten för ersättningsrättens inträde motsvarar 100 000 euro.

Beloppet i euro ska räknas om till svenska kronor enligt den valutakurs som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

Denna lag träder i kraft den 31 december 2010. Den ska dock inte tillämpas för fall då rätten till ersättning har inträtt före ikraftträdandet.

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/14/EG av den 11 mars 2009 om ändring av direktiv 94/19/EG om system för garanti av insättningar, vad gäller täckningsnivån och utbetalningsfristen (EUT L 68, 13.3.2009, s. 3, Celex 32009L0014).

² Senaste lydelse 2009:698.

Remissinstanser som haft möjlighet att yttra sig över promemorian Ändring av insättningsgarantins täckningsbelopp

Sveriges Riksbank, Finansinspektionen, Konsumentverket, Konkurrensverket, Svenska Bankföreningen, Finansbolagens Förening, Sparbankernas Riksförbund, Riksgäldskontoret, Svenska Fondhandlareföreningen, Konsumenternas Bank- och finansbyrå, Sveriges Konsumenter, Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB och Regelrådet.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 21 oktober 2010

Närvarande: Statsministern Reinfeldt, ordförande, och statsråden Björklund, Bildt, Ask, Olofsson, Larsson, Carlgren, Hägglund, Carlsson, Sabuni, Billström, Adelsohn Liljeroth, Tolgfors, Björling, Ohlsson, Norman, Attefall, Elmsäter-Svärd, Ullenhag, Hatt

Föredragande: statsrådet Norman

Regeringen beslutar proposition 2010/11:23 Ändring av
insättningsgarantins täckningsbelopp

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
---------------------------	---	--

Lag (1995:1571) om
insättningsgaranti

32009L0014